

Кафедра екології та охорони довкілля також тісно співпрацює в напрямку реалізації завдань екологічної освіти і виховання з різними групами населення, природно-заповідними територіями України та Полтавської області, зокрема – регіональним ландшафтним парком „Нижньоворсклянський” (далі – РЛП), який очолюють викладачі цієї ж кафедри.

Для цієї рекреаційної природно-заповідної установи набутий значний досвід організації та проведення польових біологічних та екологічних практик студентської та учнівської молоді. З метою налагодження рекреаційних функцій парку та впровадження цієї форми екологічного навчання та виховання кафедрою сумісно із Полтавським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді та РЛП „Нижньоворсклянський” розроблене та затверджене Положення про організацію таких практик. Вони проводяться для студентів-біологів, географів, екологів. Польові практики в природі надають широкі можливості для практичної реалізації наукової творчості студентської та учнівської молоді щодо проведення фенологічних, екологічних, біологічних досліджень. Це допомагає визначитись їм у своїх наукових інтересах, надає можливості збору наукового матеріалу щодо біорізноманітності та виконання різнопланових наукових робіт (науково-кваліфікаційних, наукових проєктів), підвищення наукової підготовки з фаху (наприклад, для учасників олімпіад різних рівнів). До проведення практик залучаються не тільки кваліфіковані спеціалісти – викладачі біологічних кафедр природничого факультету, а й підготовлені до такої роботи студенти, що сприяє їх професійному зростанню як майбутніх учителів.

Еколого-просвітницька діяльність парку, крім організації практик для студентів та учнів, здійснюється й через інші форми й охоплює різні групи населення (вчителів, викладачів, науковців, відвідувачів парку) з метою їх екологічної поінформованості.

Науково-дослідна робота в пониззі р. Ворскла започаткована декілька десятиліть тому, що було пов'язане із створенням та функціонуванням біостаніонару природничого факультету педінституту, започаткованого деканом факультету А.П. Каришиним, ім'я якого носить нині адміністративно-науковий центр парку. За цей період на основі матеріалу, зібраного в даній місцевості, підготовлена значна кількість курсових, дипломних, дисертаційних робіт. Матеріал висвітлений у чисельних (понад 300) наукових публікаціях, в тому числі фахових. Нині ця діяльність на території парку буде спрямовуватись створеною у 2007 р. науково-дослідною лабораторією „Біоекологічного моніторингу”.

Цьому також сприятиме розбудова інфраструктури РЛП, дендропарку, створення Музею природи. Все це визначає умови для організації на базі природно-заповідного об'єкту першого на Полтавщині обласного еколого-освітнього центру. Його функціонування та розвиток у подальшому будуть забезпечувати ряд еколого-просвітницьких функцій, а саме: забезпечення проведення польових біологічних практик та екологічних експедицій студентської та учнівської молоді та можливості проведення наукових досліджень у відповідних умовах стаціонару; сприятиме налагодженню функцій екологічного, наукового, зеленого, краєзнавчого та сільського туризму; дозволить підвищити показники соціально-економічного розвитку регіону та екологізації місцевого населення.

ВОСПИТАНИЕ ФИЗИЧЕСКИХ КАЧЕСТВ СТАРШЕКЛАССНИКОВ В УЧЕБНО-ТРЕНИРОВОЧНЫХ ГРУППАХ ДЮСШ СРЕДСТВАМИ ГАНДБОЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Попович А.П. (Полтава)

В современном гандболе при все возрастающей универсализации игро-

ков основным требованием остается четкая специализация. Это не просто деление на игроков первой и второй линий и вратаря. Это наиболее оптимальное сочетание сил в команде, подкрепленное рациональным расположением спортсменов на площадке.

Чтобы обеспечить рост спортивного мастерства гандболистам необходимо на каждом возрастном этапе определенный уровень физической кондиции. В научно-методической литературе есть данные о подготовленности игроков высокой квалификации с учетом выполняемой ими функции в команде. В России ежегодно перед двумя турами первенства страны производится контроль физической подготовленности всех игроков, включая суперлигу, с учетом их амплуа в команде. Однако, неизвестно, с какого периода начинает формироваться это различие и по каким показателям. До настоящего времени распределение игроков по амплуа в ДЮСШ происходит с учетом тех качеств, которые обнаруживаются в открытой форме, это в основном морфологические данные и желание самого игрока выполнять какую-либо функцию в команде. Нет четких разработок по контролю подготовленности игроков различного амплуа в ДЮСШ.

Цель нашего исследования - усовершенствование педагогического контроля в процессе многолетней подготовки гандболистов высокой квалификации. Объект исследования - контроль физической подготовленности гандболистов различного игрового амплуа. Предмет исследования - физическое развитие и физическая подготовленность игроков 16 лет в учебно-тренировочных группах ДЮСШ.

В процессе исследования были получены некоторые новые данные:

- выявлены особенности физического развития гандболистов 16 лет различного игрового амплуа;
- определено возрастное изменение физического развития гандболистов одинакового игрового амплуа от 14 до 16 лет;
- получены некоторые данные о физической подготовленности гандболистов высокой квалификации различного игрового амплуа;
- определены тесты для контроля, которые в большей мере характеризуют физическую подготовленность игроков различного амплуа 14 и 16 летнего возраста.
- разработаны нормативы физической подготовленности для гандболистов 16 лет различного игрового амплуа;
- разработаны рекомендации для отбора по амплуа и индивидуализации физической подготовки гандболистов различного амплуа в учебно-тренировочных группах ДЮСШ.

Знание динамики развития физических качеств юных гандболистов помогает тренеру наиболее эффективно планировать и контролировать процесс становления их спортивного мастерства. Тем более, знание различий и схожих черт в подготовленности юных игроков, выполняющих разные функции в игре, даст возможность направить их совершенствование по специфическому для каждого амплуа направлению. Кроме того, тренеру необходимо знать, в каком возрасте обнаруживаются особенности в подготовленности гандболистов различного амплуа, по каким критериям контролировать рост физической кондиции юных игроков. Эти сведения они могут почерпнуть из результатов нашей работы.

Полученные в результате нашего исследования данные могут быть использованы: для оценки уровня подготовленности гандболистов в учебно-тренировочных группах ДЮСШ; для отбора гандболистов на этапе углубленной специализации по игровому амплуа; для корректировки направленности и индивидуализации процесса подготовки игроков различного амплуа; при составлении методических рекомендаций для спортивных школ и училищ олимпийского резерва; для лекционного курса специализации и курсов повышения квалификации специалистов в физкультурных высших учебных заведениях.